

SZÉKESEFEJÉRVÁR.

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének

A lap ára

házhöz hordással vagy postán küldve:
Egy évre . . . . . 6 frt. — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt. — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt. 50 kr.

Hirdetmény

a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petitsor:
Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 krért
igtattatik be.

KÖZLÖNYE.

Megjelen minden szerdán és szombaton.

5. szám.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Széchenyi-utca 5-ik sz.) ezimzendő; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak Klökner Péter kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyilttérben megjelenő közlemények után három hasábos petitsorért 10 kr. fizetendő.

Bérmendetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

A leányok tornáztatásáról.

Számos oly szülő van, kik látni s hallani sem szeretik azt, hogy leányaik tornázzanak. Sokan a lányok tornázását játéknak — s így idővesztésnek tekintik; mások ellenben benne a gyöngéd nőiség károsítását, sőt még az erkölcsiesség csorbitását találják; még mások a tornázást nem szívelhetik, mivelhogy épenséggel nem szeretik. Bárha következő sorok arra szolgálhatnának, hogy a leánytornázás elve lehető sok barátokra találjon.

A modern leánynevelés által az egészség sokkal inkább hátráltatik mint előmozdittatik. És mégis: az egészség oly nagy horderejű, hogy nélküle sem a nevelésben, sem az oktatásban megnyugtató előmenetel nem képzelhető. A nők az emberi nem első nevelői; egész nemzetek szellemi s anyagi jóléte s szenvedése nagyobb vagy kisebb nevelési képességtől függ; és a bekövetkezendő romboló hatásokkal inkább megfogható, ha a családanyák az egészség pótolhatlan kincsét nélkülözik.

Ezer meg ezer példák tanuskodnak, hogy hysterikus bajok, idegbántalmak és a testi gyöngeség egyéb következményei néha egész családok életét keserítik, és a házi élet menetét szakasztják meg. Hogy a nőinen testi épsége a jelen cultur állapotok finomítása és mesterkélése által szenved — a szakértők által eléggé be lön bizonyítva. Az orvosok bizonyítják, miszerint a női nemnél — főleg a városokban — egy természetellenes életmód, ruházat, élvezetek, egyéb ferdeségek által előidézett és ápolat

korai érettség oda látszik irányozva lenni; a szellemi és testi egészséget szétrombolni, leányainkat pedig gyenge háziasszonyokká, komor feleségekké és gyen-gelkedő anyákká nevelni.

Ily körülmények között tárt karokkal kellene fogadnunk minden oly eszközt, mely hivatva van a leányok és szűzek egészségére ható káros befolyásokat legyőzni. Ily kitünő eszköz a tornázás. A legjelesebb orvosok is a női tornázás behozatalát erősen hangsúlyozták. Sőt helyes alappal a tornázást mint paedagogiai diaetia és praeservativ eszközt a nőkre nézve nélkülözhetetlennek tartják — nélkülözhetetlenebnek a férfiak tornázásánál, a kik ugyanis a mozgás alkalmát sokkal inkább nevezhetik sajátjuknak. — Mindenesetre azonban a női tornázás, a testi és lelki sajtyszerűségeket szemügyre kell hogy vegye, miszerint az alkalmazásba vett testi kiképzés ne a gyöngébb nőesség rovására spartai keménységgé, vagy pedig athletai művésziességgé fejlődjék, vagy hogy az érzés finomsága egy pajzán, férfias lényűvé változzék.

Dr. Gräfe egy a berlini orvosi társaság 1864. röpiratában a közoktatási miniszterhez következőket intézi: Általánosan megállapított tapasztalat, hogy leányaink névszerint a városiak, gyakran, és pedig összehasonlíthatlanul gyakrabban mint az itjuság — egészségi háborgatásokat szenvednek, melyek annyiban sajnálatra méltóbbak, mivelhogy nemcsak az illető személyek életét és jólétét a legszomorubb módon bántják, hanem közrehatnak az ily földből kinövő nemzetre a megtörttség bélyegét sátheti.

A nők gyakori megbetegedésének oka nem annyira a gyöngébb alkatban, mint testi nevelésük elhanyagolásában keresendő, főleg oly időben — 6—15-ik évben — midőn a testi kiképzésre legtöbb gond fordítandó. A míg a gyermek szabadon mozoghat, szaladgálhat, mászhatik, ugorhat és testét játékok által erősítheti és e törekvését a tornázás által tökélyesítheti, addig a leány tudatlanság, vagy ferdén felfogott conventionalis tekintetek miatt e jóltevő erősítő szert majdnem egyáltalában nélkülözni, kényszerül. A nap legnagyobb részét rendszeren a tömött és czélszerűtlen iskolahelyiségekben tölti, a melyekben a térszűke, a padokon folytonos káros testtartást szükségel; ezután órahosszant házfoglalkozás, nyelv, rajzolás és zenegyakorlattal egyetemben következik; az egészséget hátráltató benyomások szükséges ellensúlyozása, nemkülönbén a szellemi megerősítést egyenlítő testi-gyakorlat pedig hiányzik. Az orvosok nem egészen hangosan szólhatnak föl, hogy e hiányon segítsék. Egyéb testi gyakorlatokon kívül (uszás, koreszolázás, szabadbani játszás) a rendszeres leánytornázásban ismerjük föl a segítő eszközt.

A tornázás erősíti az izmokat, elősegíti a test tartását, a mellett szabad lélegzésben emeli, a mozgásnak erőt kölcsönöz, a tagok és az egész szervezet erős és egybehangzó kifejlését eszközli. A mozgó izmok növekedő erejével az érzés izmainak hatalmas ellensúly adatik. Növekszik az erkölcsi erő, ezzel együtt az ellenható képesség az anyagi s szellemi befolyások ellen, melyek a nő későbbi éveiben na-

TÁRCZA.

Kornelia.

— Színmű 4 felvonásban, írta: Toldy István. —

Mielőtt e darab városunk színpadjára került a pesti lapok pro et contra igen sokat írtak róla és éppen ezért közönségünk várva várta a pillanatot, melyben az agyon dicsért s agyon sujtott darabot teljes való-jában láthatja.

A darab mindenesetre egyike az érdekesebb színi újdonságoknak s ha minden tekintetben a színészet magasabb igényeinek nem is felel és sok tekintetben tévesztett is — még sem oly nagyon rossz, oly nagy mértékben elvárható, milyennek némely lapok feltüntették. De mielőtt tévedései s hiányai kimutatásába ereszkednők, a darab meséjét röviden összefoglalva, fővárosi lapjainkra s magára a szövegre támaszkodva előadjuk.

Kornelia meséje igen egyszerű. Falun vagyunk: Kornelia egy eszményileg szép és jó falusi lányka, nevelőanyja Lánczosné, egy tisztartó özvegye, maga a szigorú erkölcs, a nemes egyszerűség; a kör, melyben Kornelia nevelkedik, a lég, melyet beszív, minden ép olyan komoly, mint a milyen tiszta és e szerint természetesen csak a jóban találja gyönyörét; járvány idején meglátogatja a betegeket ápolja s gyógyítja őket stb. Es ez a leány egy nap berándul a szomszéd városkába, kocsija kárt tesz a piacon, a kofák összeszűkülnek és talán baj lesz, ha két férfi nem terem ott, a kik megállítják a lovakat és felriasztják a zajongó csoportot. Kornelia haza hajtott, az egyik ismeretlen

férfi képével szívében; ilyen tüzes szemeket, ilyen bátor homlokot még nem látott és mialatt átöltözködik megjelenik náluk a két férfi Temesy Géza és Dunay Zoltán, a falu alatt elört a kocsijuk azért kénytelenek pár órára Lánczosné asszony vendégszeretétét igénybe venni mondvák, a miből azonban csak fele igaz, mert valójában Kornelia után indultak, Temesy Géza az a bátor megmentő és hogy a szép leány közelébe juthassanak, szántszándékkal fordították fel kocsijukat a falu alatt. Magukra maradván a szobában, annak butor-zatát mustálják, abból akarván következtetést vonni a család anyagi helyzetére. Az asztalon fölfödöznek egy Trattner-Károlyi naptárt miből az öreg asszonyság háztartási jegyzetét s kifizetett számláit olvassatják. Czél-jukra nézve tisztába vannak: a mamát Pestre csábítják s leányostul kitarthatják. De melyikőjük? Végre sorsot akarnak huzni, azaz földobni egy pénzdarabot: az egyik kép, a másik irás. Ebben azonban a háziasszony fellépése akadályozza meg őket. Ez az asszonyság egy derék, okos uri nő s czélzásával a pesti színház újdonságára: „Az arczátlanokra“ azt sejteti velünk, hogy e két kéjencz veséjébe látott. A darab és könyvekről folyt társalgás után, hogy az említett darabot, melyik küldje „ő nagyságának“ Pestről, felvetik a pénzdarabot. Persze a dobás a fölött határoz, kié közülök Kornelia? Temesi nyert. Ezután szentes ajánlataival sérti meg a háziasszonyt mire az lesdija őt s e szavakkal „Most már „az arczátlanokra“ nem vagyok kíváncsi — nyomtatásban“ távozik.

Temesy, kinek a sors kedvezett, visszautasítván szentes ajánlatai végett, most Dunay azt hiszi, hogy rajta a sor s neki — mint mondá — annyira tetszik a leány, hogy ha másképp nem jut hozzá: kész elvenni

is. Temesy az ajtóig megy s vissza jön azon elszánt-sággal, hogy bánja hát az ördög: elveszi ő is. A mint Temesy egyedül marad belép Kornelia, ki éppen betegoi látogatásáról jön s a mint a megmentő lovat megpillantja zavarba jön, pírul, szóval elárulja, hogy Temesyt szereti. A belépő mama megdöbbenve látja, hogy a kiutasított még mindig födele alatt van; de mielőtt szólhatna Temesy megkéri leánya kezét. Az anya azt kérde „szereted.“ Azt feleli, hogy „anyám“ s keblére borul. Mit tehet az öreg asszonyság mást, mint arra kéri Temesyt, hagyja egy percze magára gyermekével. Ez távozik Dunayval a kertbe. Az egyedül maradt mama igyekszik lebeszélni Korneliát, de az szerelmes s nem enged s a jó anya beleegyezik végre a házasságba s azonnal távozik „Uram Kornelia az öné“ szavakat intézve a belépő Temesyhez. Temesy Korneliával egyedül maradván keblére öleli menyasszonyát, majd a megette álló baloldali asztalra föllábal felül s így öleli Korneliát magához hosszasan megcsókolja, Kornelia ekkor bal karját szeme elé emelve, hátradől, Temesy karjaiba és suttogja „boldog vagyok.“ Temesy kéjelegve mondja: „Szerelmem édes menyországom“ s mellén megcsókolja, mit a szerényen kivágott ruha nem eléggé fedez. Azonban ezen utóbbi jelenetek, melyek a műben előírvák: az asztalra ülés, a mellcsók igen okosan kihagyott a színi rendező által s Korneliát Temesi átölelve vállon csókolja meg, mire a leány megsértett szüzi szemérme föllázad Temesy ellen s mit sem akar a házasságról tudni, hanem ekkor már a mama igyekszik rábeszélni, hogy hiszen völegényed, az bizony megcsókolhat. Az első felvonás azzal végződik, hogy Kornelia Temesy neje lesz.

(Vége következik.)

ködni — ha majd lelkiismeretök e megvesztegethetlen bíró egykor igen komoly hangon részvétlenséggel vádolja; magoknak tulajdonítsák, ha majd az összeserkadni készülő nemes intézmény halálkínjában lázas örültséggel rettentően fölajdul: részvétlenségtel gyilkosokta a haláldöfést, ez őlt meg... semmi más!... Requiescat in pace!

A helybeli és vidéki minden nemes ezélt lelkesülni tud és akaró igen t. közönségnek pedig, mely oly végtelen meleg részvételt igaz pártfogást és a szereplők irányában oly jelentékeny méltánylást és elnézést mindenkor tanusítani képes volt, a legbensőbb, legmelegebb köszönetet mondjuk. — Pénzbeli pártfogásukat illetőleg pedig szolgáljon megnyugtatóan azon tény, hogy a szükséges apparátusok beszerzésére egyes ügybuzgoktól előlegül nyert költségek már teljesen fedezték, s hogy így a kegyeletnek tartozó adót ők is lerótták. És most, hogy már kizárólag jótékony célokra fordíthatók a befolyó összegek, irgalmatlanul megkondult felettünk a halálharang... s mi feltartóztatlanul az enyészett martalékává lettünk!... Azonban ne engedd oh örökké böcs gondviselés! hogy a rohamosan váltakozó emberi szeszély a porba letiport legnemesebb intézményed gyászos romjai felett vért lázító gunyokcaj közt elbizakodott diadalát ülhesse; de tedd, hogy — „levetkezve a mesterkélt és divat minden jellegét s a rokonszenv nagy eszméjét megértve“ — újra egygő olvadjunk s közeledhessünk kitűzött rendeltetésünk felé!

Bogárdi.

Megyei és városi hírek.

— **A közelébb tartott városi közgyűlés** a költségvetés tárgyalása alkalmával a hirdetményekért és egyéb hivatalos közleményekért évekké ezélt lapunk részére megszavazott **120 forintnyi** összeget a költségvetésből kitérőlte. Részünkről a hatóság ezen újabb intézkedése ellen semmi észrevételünk nincs, miután ezen összeg ugyanis csak ideiglenesen lön a lap keletkezőkora a hirdetményekért — főleg az akkor szülemlett s böcső korában levő vállalat fenntartására utalványozva — jelenleg azonban oly tömeges pártoláshoz örvend megünk s városunkban, hogy ilyenmő segély csak függetlenségének volt kárára, a mennyiben bizonyos irigy s önző nyelvek már saját érdekekből is folyton e miatt hazug módon függetlenségét kétségbe vonták. Pedig nyíltan mondhatjuk, hogy ha valaha lap független irányban haladt egy lapunk minden mellékérdektől függetlenül működött, — önző érdekekből, szenvedélyességből nem piszkolt soha senkit, hanem igazság útján haladt mindig előre. Valamint a hirdetményekért járó 120 frt. segély kijárásakor független volt, egy ezentul is ezen független irányban fog haladni, szeméi előtt lebegvén a szigorú igazság mindenkor.

— **Udvardy Géza** tehetséges fiatal költőnk költeményei megjelentek, kiállításuk igen csinos, izléses; a mű: gróf Zichy Gézáéknak van ajánlván. A költői ihlettséggel, melegséggel s valódi érzéssel irt költeményeket ajánljuk olvasóinknak, igen kedves olvasmányul fognak szolgálni. — A díszkötések még nem készülvén el közelebb fognak Pestről leküldetni. A mű a szerző tulajdona levén nála kapható. — Olvasóinkat figyelmeztetjük el ne mulasszák e kedves költemények megszerzését.

— **A veszprémmegyei kir. ügyészség felügyelete** alatt levő, a börtönök mellett berendezett dologházba, miután ott a rabok közt a kellő munkaerő hiányzik, a helybeli törvényszék börtönéből 16 elítelt fegyenc szállított. Ez alkalommal megemlítjük, hogy közelebb a helybeli királyi ügyészség által is lépések tétettek egy a törvényszéki börtönök mellett felállítandó fegyenc-dologház rendszeresítése iránt. Mi ezen mind emberbaráti szempontból, mint közérköcsiségi, mind anyagi tekintetből fontos intézmény berendezése felett örvendünk s annak felállítását mielőbb óhajjuk.

— **Köszönet nyilvánítás.** A helybeli jótékony nő egyesület több szegényebb sorsu tanuló fiú és lánykának teljes öltözék ruhákat adományozott, mely nagy-leltű adományokért a szegény gyermekek szülői nevében hálás köszönetet mond a **tanítói testület**.

— **Színházi műsorozat.** Hétfőn, január 18-án: „Párisi vakleány.“ Dráma 5 felv. Kedden, jan. 19-én: „Csapodár.“ Vigjáték. Tánccok. Szerdán, jan. 20-án: „Boissy boszorkány.“ Op. 3 felv. Csütörtök, jan. 21-én: „Örökség.“ Dráma 5 felvonás. Pénteken, jan. 22-én: Szünet. Szombaton, jan. 23-án: „Párisi élet.“ Operet. 5 felv. Szilágyiné javára. Vasárnap, jan. 24-én: „Huszársíny.“ Népszínmű 3 felv.

— **Métermérték** ismertetése s népszerűsítése tárgyában többször felszólaltunk s főleg néptanítóinkat figyelmeztettük e fontos tárgy népszerűsítése tárgyában, ugy látszik s örömmel jelezsük, hogy szavunk nem volt pusztába kiállt szó, mert legalább városunkban már néhány ily irányú felolvasás tartatott a nép számára. Néhány héttel ezelőtt a palota külvárosi olvasóköri Greizinger főtanító ur olvasott fel, közelebb Paulus Adolf tanító ur a felsővárosi olvasóköri értekezett nagyszámu közönség előtt. Szép sikerrel. Az utóbbi felolvasását lapunkba is közöljük. Csak előre a nép felvilágosodása ügyében!

— **Tervezett táncestély.** A helybeli m. k. honvéd altisztek a farsang folyamában egy táncestélyt szervekőznak rendezni a „magyar királyi termében.“ A táncestély megtartására vonatkozólag f. hó 14-én már tartottak egy előértekezletet.

— **Kövtjelöltek** száma mind megyénkben, mind városunkban gomba módra nő; s ha össze akarnók jegyezni azok számát, bizony hosszú névsor jönne ki. Városunkban magában 11 névnel több hozatott eddig szóba. De azért névsort nem hozunk, nehogy úgy járjunk mint egyik lap tudósítója, ki nagyböcsen jeleli ki a vaáli kerület reményteljes kövtjelölteit, kik közül megjegyzendő, mint azt illetékes körökből hiteles adatok nyomán épen e járásból — tudjuk; egyetlen egy sem hozatott szóba — valószínűleg az illető tudósító szeretőnek csak őket, azért emlegeti neveket. Vannak itt már jelelték, kik köré csoportosulnak a pártok. — Ezenkívül a ráczalmási kerületben van egy jelelt, a többiekben még nincs szó új jelöltekről. — Különben e tárgyról beszélni még időelőtti.

— **A színházi álarozos bál** ma fog megtartatni. Sikere tekintve azon nagymérvű készülődéseket, melyek városunkban e bálra történtek, biztos sőt az előjelek után ítélve tömeges pártoláshoz fog örvendeni. Részletes tudósítást fogunk e bálról hozni.

— **Rendőrségünk** többször figyelmeztettük, hogy a járdák tisztántartására figyeljen, főleg ily veszélyes hóolvadási időben azok közbiztonsági tekintetben leendő fenntartására ügyeljen, jelenleg újabban is felhívjuk ezen ügyre éberségét, hogy különösen a háziurakat szigorúan utasítsa a hó s jégnek a ház előtt levő járdáról történő azonnali eltisztítására.

— **A közelébb tartott városi közgyűlésről** jövőre részletes tudósítást hozunk, egyszersmind rendes gyűlési tudósítónk levén, ezentul az eddiginél részletesebben fogunk a közügyek tárgyalásáról szólni.

— **A „Kath. néptanítók székesfejérvári egylete“** 1875. évi január 21-én tartandó évi nagygyűlésének sorrendje. — 1. Elnöki megnyitó beszéd évi jelentéssel. (Dr. Say József). 2. Pénztári jelentés. 3. Ft. Burghard Leo főgym. tanár ur s egyleti pártoló tag paedagogiai értekezése. 4. Greizinger Márton főtanító ur s egyleti rendes tag, gyakorlati előadása a métermértékről. 5. Tisztújítás. 6. Indítványok. — Székesfejérvártól, 1875. jan. 15.

— **Beküldetett.** A „Székesfejérvár“ mult évi 52. számában valaki, hivatkozva az alapszabályokra, a bicskei takarékpénztár intézőit azzal vádolja, hogy ez minden hirdetményeit a „Pester Lloyd“ német lapban, s csak esetleg teszi más napilapban is közhírré, mely utóbbi szerinte szinte lehet német. Ha ez a jó ur az eredeti alapszabályokat támadja meg, bizony nincs igaza, mert ott az 5. §-ban a „Pester Lloyd“ és „Magy. hiv. közlöny“ vannak kijelölve; ha pedig a megváltoztatott s jóváhagyás végett nem rég fölterjesztett szabályokban botránkodik meg azért, mert ott a főt érintett két lapon kívül, még egy olvasottabb politikai napilap is lett — határozott kijelölés nélkül fölvéve — nyugodjék meg, hogy azon azáltal magyar zsáron elődönök nevezett igazgatóságnak eszeágában sines német lapot érteni, mert valamint magyar nyelven vezetű üzletet, egy nem volt rá eset, hogy az alapszabályokban kijelölt „P. Lloyd“ és „Budapesti közlöny“ kívül, minden hirdetményei még a „Hon“-ban is ne jelentek volna meg, tehát mindig két magyarban akkor, midőn csak egy németben. De ha még így is szurna szemet a „P. Lloyd“, vegye tudomásul, hogy Bicskét több vegyes ajku községek kívül, tisztán német ajku nagy községek is környezik, s hogy ugy ezek, mint az üzlet érdekei is hozza magával, hogy hirdetményei német lapban is közöltessenek. — Bicske január 10-én 1875. A bicskei takarékpénztár igazgatósága nevében: **Molnár Mihály**.

— **A himlőoltás** eredménye a mult év lefolyta alatt megyénkben következő volt: oltatott jó sikerrel 7880, siker nélkül: nem fogamzott meg: 69, állhmlő: 39, bizonytalan sikerrel az utóvizsgálatnál meg nem jelenés miatt: 5. Az oltottak összes száma tehát 7993.

— **A kövtválasztásra** jogosultak összerésása megyénk területén az illető összeíró küldöttségek által nagyobb részt megkezdett s eredményesen folyik. Az összeírás megveszte február 8-ig bevégezhető.

— **Menyasszonyi és halotti koszoru.** Megható esetről értesítenek bennünket január 13-áról kelt levélben Csákvárról. Tegnapelőtt temették el a környék legszebb leányát. Ma kellett volna esküvőjének lenni. Menyasszonyi koszoru lett halotti koszoruja. Szülei hajlamai ellen akarták őt házasságra kényszeríteni egy gazdag ifjával, ki halálosan szerette őt. A leány szíve másért dobogott, de szülei akaratával nem mert ellenkezni. Csendesben busult, sírdogált eddig, míg a halál angyala megszánta őt s elvitte magával esküvője előtt három nappal.

— **Sajtóhiba.** Egyik fővárosi lapban olvasuk: „Lovagjártékkal egybekötött táncestélyt rendezett a székesfejérvári olvasókör f. hó 9-én. A vigalom lehető legjobb sikerült.“ Szeretnők tudni mit ért a tisztelt collega a „lovagjártékkal egybekötött táncestély“ alatt mert szerintünk a lovagjárték egyenlő tornával, tehát tornával egybekötött táncestélyt adattól nálunk? Mi ugyan eddig tudomásul nem bírnk róla s különben is az egész sajtóhibából eredhetett „sorsjátékkal“ (mi pedig nem mindig szokott lovagias lenni) egybekötött helyett.

— **Zeneművek.** Tábornyky és Parsch zeneműkereskedésében Budapesten megjelent s hozzánk beküldetett: „Fegyverre,“ rezző polka, szerző ij. Fahrbach Fülöp. Ezen érdekes zeneművet ajánljuk olvasóink figyelmébe. Kapható helyben Kléker Péter könyvkereskedésében is.

— **Színházi.** Színészeink, mint halljuk „Ernani“ opera előadására készülnek, a darab ugyan társulatunk erejét erősen igénybe veszi s nem kis próbára teszi a képességeket, mégis bizunk ha nem is teljes — de kiteljesítő sikerében. Különben e hirt fentartással közöljük.

— **Vendégszereplő tolvajok.** Rosenberg Sám. főiskereskedésbe a szordai hetivásár alkalmával 1 vidéki férfi és nő mentek be s daczára, hogy különféle árucikkekre alkudoztak, a nélkül távoztak, hogy vettek volna valamit; a bolttulajdonosa az idegenek távozása után észrevette, hogy a gyanus kundschaftokkal együtt egy vég ruhaszövet is eltűnt. A tolvajlás kiderítése végett a rendőrséget kellett igénybe venni, mely a gyanuba vett személyeket letartóztatta. Az elfogott gyanus fizkő betyáros kinézésű; neve és foglalkozása utáni tudakozódásra határozatlanul válaszolt. De később kivallotta nevét, (Tarcza József, az asszony pedig Mórucz Juli kereszturi lakosok) a tolvajlást azonban határozottan tagadta. A rendőrség nem igen sok hitelt adott tagadásainak, hanem szépen kimozdította, és 16 darab nagy fekete selyem kendőt találtak ruhája között. Ezután azt is bevallotta, hogy a boltból hiányzó egy vég ruhaszövetet is ő lopta el, de azt egy másik társának adta, ki a zsákmánnyal ellillant. Hiába!... Addig jár a korsó a kutra, míg egyszer aztán eltörik.

— **Egy kis iparstatisztika.** A lefolyt 1874 ik évben a városi kapitányságnál mint iparhatóságnál kilencvenketten kaptak iparendélyt, mely az egyes iparágakra nézve következőképen oszlott meg: szatós 17, korosmáros 12, cipész 7, bórkereskedő 3, szabó 5, szőrmearukereskedő 2, asztalos 5, kalapos 2, mésszáros 3, bérkocsis 3, török cukor készítő 2, gabonakereskedő 2, fűszerkereskedő 3, fésű 2, fakereskedő 2, kérés 2, kovács 2, továbbá lisztkereskedő, butorkereskedő, vegyeskereskedő, szijgyártó, rőfös, bádogos, tímár, hangszer készítő, esernyő készítő, székgyár, eszmadia, aranyozó, pék, könyvkötő, íveges, diszműkereskedő, ékszerész és fésűs üzlet ágakra 1.

— **Vakmerő rablás.** Szerda és csütörtök között éjjel Nyikos György tolnai-utczai házába még eddig ismeretlen gonosztevők a kert felől belopdóztak, az ablakvasakat kifeszgették s a szobából elvittek 375 forintot és 2 aranygyűrűt, melyek közül az egyik N. G. betűkkel volt megjelvezve. A tolvajok nagy helyismerettel bírtak, mert gaztettüket minden nesz nélkül vitték véghez, míg a házbéliek a szomszéd szobákban aludtak.

— **A helybeli főgymnasium** egyik tudós tanára főt. Burghard Leo ur f. hó 21-én a kath. néptanítók évi nagygyűlésén paedagogiai értekezést fog tartani. Figyelmeztetjük az érdekes előadásra tanügyünk barátaít s tanfőriaít.

— **Egy stuczlit** felejtett a napokban valaki a színházban; a gazdátlan tárgy a városi kapitányi hivatalnál van letéve, hol tulajdonosa átveheti.

— **Hoppon maradt völégény.** A felsővárosban egy özvegy ember járt jegyben egy özv. asszonynyal A kihirdetés is megtörtént. A boldog pár már egymásának gondolta magát, midőn egy izben a völégény derekasan felötvén a garatra s exaltált állapotban menyasszonyánál elkezdett garázdálkodni, minek aztán az lett következménye, hogy az asszony lemondott a nem igen boldognak ígérkező házasságról, a völégény pedig, hogy veszett fejszének nyele maradjon beperelt menyasszonyát az eddig felmerült 7 frtnyi nászköltség erejéig.

— **Egy gazdatiszt,** ki e pályán már több évig működött, óhajtana e minőségben alkalmazást nyerni. Bövebb felvilágosítást e lapok szerkesztősége fog adni.

— **Régiségek.** Molnár Mihály ügyvéd ur Bicskéről a megyei és városi régiségár részére 1 darab romai rézérmet s 3 drb. bronz karikát adományozott, mely régiségek a mult hónapban Bicskén Reinhardt András oda való lakos szőlejtében döntés alkalmával egy felfedett sírban találtattak. A sír nagy lapos téglákkal aljazott s egy nem épen finom művi s fölíratos lapos kőtáblával volt fedve. Mind a téglákból néhány épebb darab, mind a fölíratos sírkő felre tétetett. Régiségünk iránt tanusított ezen kiváló figyelemért, hogy a talált tárgyak nem adattak át a pusztulásnak, mint sokhelyt sajnos! történik, hanem megmentettek, őszinte köszönetünket s örömlünket nyilvánítjuk a tudomány barátai nevében. A talált érem Constantinus romai császár érme s talán ebből követeztetni lehet a temetkezés korára, bár a sír feliratát is szeretnők lapunkban a holt test részletes leírásával közölni.

Színház.

Szombaton, január hó 9-én adatott: „Egy esésze thea.“ Irtá: Nutiler és Derley. Fordította: Feleky M. Igen élénk 1 felvonásos darab, mely ugyan nem bir valami nagyszerű compositioval, de gyors menete s épen rövidsége miatt kedvelt. A szereplők közül megemlítjük Dezsőt, ki először lépett fel ez alkalommal. Csinos színpadi alak. Hangja azonban kissé gyenge, nem eléggé csengő. Első megjelenése alkalmával a közönség élénk tapsal fogadta. Játéka sikerült, az ügyetlen hitelezői elől menekülő hivatalnokot híven személyesíté s különösen sikerült azon jelenet, midőn Villedal báróval, mint a báróné titkára együgyű arczczal disputál, sikerült ez alkalommal arczjátéka is; majd jól adta a párbaóra kihívó báróval szemkösztt félelmét. — Bár e darabban nehezebb jelenetek, hol a szenvedélyeknek s a bőső

Hirdetések.

1875-ik évre!

„Bazar“, német divatlap, helyben egy évnegyedre 1 frt. 67 kr., — vidékre, postaküldéssel egy évnegyedre 2 frt.

„Victoria“, helyben egy évnegyedre 1 frt. 35 kr., — vidékre, postaküldéssel 1 frt. 60 kr.

Előfizetheti:

Klökner Péter

könyv- és zeneműkereskedésben, Sz.-Fejérvárott.

érzelmeknek nagyobb kifejezést kellene adni — nem fordulnak elő mégis Dezsőnek ezen kisebb szerepekben tanúsított ügyes alakítása után is szép jövőt ígérhetünk; csak a nagyszámu taglejtésekről szokják le. — **Dancz Nina**, mint Villedeuil báróné, a féltékeny, férjét szerető nő jól adta, a kételeknek gyanakodásoknak, melyek szerepében vannak igen hű kifejezője volt; különösen *„Egyes játszá azon jelenet midőn férjét, ki dicsekszik, hogy ő nem féltékeny — ügyes cselszövényeivel féltékenynyé teszi. Majd érzelmeinek s férjeiránti szerelmének azon kitöréssel nyilvánítja szép jelét, midőn a párbaj fegyver zörejét hallá. Különben D. N. a szenvedélyek s érzelmek kidomborításában igen sokszor művészileg játszik. — Őrsy az eleintén hideg csapodár, később szerelem féltő férjet ügyesen alakítja. — Ezután következett: „Tíz leány és egy férj se.“ **Irta: Souppé Jenő. Fordítá: Latabár. Vig operette 2 felvonásban, az előadás összhangzatos volt, különösen felemelendő a szereplők közül Szilágyiné, ki egészen hangjánál volt s igen szépen énekelt, Bényeiné is szépen énekelt s jól játszott, de a színpadon otthoniassá-gát tul viszi s igen gyakran a frivolitása csap át, mi játékának mindig hátrányára szolgál. — Kiemelendő még Kápolnai és Szilágyi. — A színház zsufolásig tömve.***

Vasárnap, január 10-én: „Csikós“ került színre. Az előadás sikerült. Bővebben az ügyis eléggé ismert darabról jelenleg nem szólunk; a szereplők nagy igyekezettel játszottak. A népdalok többször megtapsoltattak. Színház tömve.

Hétlőn, január 11-én adatott: „Nőtlen férj.“ **Vig-játék. Irta: Obernyik Károly. Bonyodalmas s élénk folyásu darab. Az előadás összhangzatos. A közönség kevés számmal.**

Kedden, január 12-én adatott: „Én voltam.“ **Vig-játék 1 felvonásban. Irta: Kotzebue. Fordította: Telepi Károly. Az eleven kis vigjáték előadása összhangzatos volt. A szereplők közül kiemeljük Sólmosi Kopócsi Kornélt, ki nemcsak csinos, megnyerő színpadi alak, rokonszenves megjelenéssel, de e mellett főleg a szende szerepekben ügyesen alakít. Ez alkalommal is szerepét átgondolva egész sikerrel játszotta. Hasonló szerepekben többször is szeretnők színpadunkon látni. Hangja kissé gyöngye s olykor-olykor a nagy színházban egészen elmosódott. Úgyesen játszott még Dezső, Károlyiné s Kopócsiné. — Ezután adatott: „Tulipán szigete.“ **Vig operette 1 felvonásban. — Közönség nagy számmal.****

Szerdán, január 13-án **Barátosi Jenő** jutalmára adatott: „Kornelia.“ **Színmű 4 felvonásban. A cím szerep Dancz Nina kezében volt, mondhatjuk művészetrel oldá meg nehéz feladatát — különösen a harmadik felvonásban, midőn mint kéjencz férje által megcsalott nő, megutálva férjét, hűtlenségét szemére veti valódi művészetrel játszott, művészileg domborítja ki azon jelenetet is midőn anyja halálát meghallja s kétségbe esve sorsa felett, férje elleni gyűlöletének kifejezést ad. Dancz Nina a szerepében levő szenvedélyeknek s benső érzésnek játékában teljes érvényt szerzett s e szerep egyike leendő kitünőbb alkotásainak. Szilágyi mint Temesi, Kornelia férje, habár igyekezettel játszott is, szerepét teljesen felfogva s átérve csak az utolsó felvonásban adta, midőn elszökött nejét utolérve azt s kedvesét Dumait büntetni megjelenik; az előbbi felvonásokban a kéjsóvár férj helyett inkább egy komikus uracsot vagy fővárosi arszlánt személyesített; az utolsó felvonásban azonban drámai magasultságra emelkedett s alakítása egészen sikerült. — Barátosi szerepköre kisebb terjedelmű volt, melynek igyekezett megfelelni, szorgalmasan tanulmányozta szerepét s iparkodott is minél jobban alakítani, azonban főleg ott, hol hévvel s érzéssel kellett volna játszania nem mindig sikerült átérzeni szerepét s melegséggel adni. Jól játszottak kisebb körű szerepeikben: Ardayné és Őrsy is. A darab előadása általában sikerült s közönségünknek egyes jelenetei tetszetek, s főleg a harmadik felvonás után Dancz Ninát megérdemlett tapsvihar s éljenekkel jutalmazá. Barátosi is többször kihivatott. A föld-szint tömve, a páholyok nagy része üres volt.**

Vasuti menetrend.

Budára regg. 3 ó. 55 p. d. u. 1 ó. 50 p. este 6 ó. 30 p. **Budáról** regg. 7 ó. 15 p. d. e. 10 ó. 45 p. este 9 ó. 40 p.

Kanizsára regg. 9 ó. 30 p. d. u. 2 ó. 0 p. éjjel 12 ó. **Kanizsáról** regg. 6 ó. 18 p. d. u. 1 ó. 48 p. éjjel 10 ó. 43 p.

Ujszónybe regg. 10 ó. 18 p. d. u. 2 ó. 23 p. **Ujszónyból** d. u. 2 ó. 33 p. éjjel 11 ó. 37 p.

Veszprémbe regg. 9 ó. 37 p. éjjel 12 ó. 19 p. **Veszprémből** regg. 1 ó. 26 p. d. u. 4 ó. 17 p.

Gabona-ár

január 16-án.

Alsó-ausztriai mérő.	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza	4 50	4 20	4 —	
Kétszeres	3 70	3 60	3 50	
Rozs	3 60	3 40	3 30	
Árpa	2 40	2 20	2 10	
Zab	2 —	1 90	80	
Kukoricza	2 30	2 20	—	

Felelős szerkesztő: **Hattyuffy Dezső.**

KLÖKNER PÉTER, kiadó-tulajdonos.

Ezennel batorokodunk a t. közönségnek *francia modorban készült*, a bécsi világiállításon elsőrendű éremmel jutalmazott, a magyarországos iparegyesület által jegyzőkönyvileg kitünőnek talált s a mult évi londoni borkiállításon kitüntetés és általános tetszésben részesült

magyar pezsgőborainkat

felajánlani. Főraktárunk Fejér- és a szomszédme-gyek számára:

Abel Alajos urnál

Sz.-Fejérvárott, (uri-utca, Schwanfelder-féle ház) létezik.

Azonkívül Sz.-Fejérvárott kaphatók bo-raink Flitsch Pál fia, Prens József, Reichard Mór, Rosznagl Antal, Kovács Pál, Hübner Róbert és Karl József kereskedő uraknál, — (Velence, Fejérmegye) Pethő Imre és társainál.

Helyüresedések.

Mindentéle szakma s iparágból, *egy forintnak bérmentes beküldése* után azonnal tudatnak a „*Nordstern*“ *boroszlói (Breslau) általános helyszközölő-iroda* — által.

Boroszló, (Porosz-Silezia) Reuschestr. Nr. 20.

Unterleibs-Bruchleidende

finden in der durchaus unschädlich wirkenden Bruchsalbe von Gottlieb Sturzenegger in herisau (Schweiz) ein überraschendes Heilmittel. Zahlreiche Zeugnisse und Dankschreiben sind der Gebrauchsanweisung beigefügt. Zu beziehen in Trüpfen zu ö. W. fl 3.20, sowohl durch G. Sturzenegger selbst, als **Fr. Formágyi** Apotheke zur heil. Maria in Pest; **Sigmund Müllbach** Apotheke in Agram; **J. Pecher**, Apotheke zur Maria Hilf in Temesvár.

Nincs többé tyukszem!

Lábgógyászati gyakorlatom folyamában sikerült nekem egy egészen mérgegmentes, még a legrosszabb tyukszemet is biztosan kiűrtő vegyítéket felkutatni, oly alkatrészekből össze téve, melyek a vérválto-zékösség lehetőségét teljesen kizárják; ezen keüdes a szuró fájdal-mat rögtön megszünteti, a szarubört s méz-képletet feloldasztja, a nélkül, hogy a körültekvő lúscéteket megtámadná; eméltogva ép oly veszélytelen, mint szelíd gyógyszer a tyukszemek eltávolítására. Egy doboz 50 kr. és 1 frt. 50 kr. postán küldve 20 krral több. — Kapható Pesten: Lukácsomon a „Nemzeti szállodában; Székesfejérvár **Diebálla György** gyógyszerárában. Kessler Erzsébet.

T. cz. Kessler Erzsébet

cs. kir. porosz vizsgázott operateur-nőnek Berlinből. Pesten.

Igen tisztelt asszonyág! Örömmel jelentem, hogy orvosságá használata folytán a felette fájdalmas tyukszem bajomtól megszabadultam, fogadja ehbeli üdvözlémet és elismerémet, de van egy igen jó barátom, ki szintén ily nyavalyában szenved, s óhajt szabá-dulást, azért kérem az én nevem alatt, legyen szives első postafor-dultával 2 doboz tyukszem elleni orvosságot küldeni. — Pusztá-Dobos november 16-án 1873. — Tisztelője Rácz István m. dobosip. p.-pleb.

Für Lungen-, Herz- und Nervenleidende von hohem Werthe.

Liebig's Kumys-Extract.

Da ich meine Erhal-tung u. Kräfte Ihrem geehrten Kumys ver-danke indem ich sonst appetitlos bin, bestelle hiermit (folgt Bestellung) Zu bemerken, dass ich seit 10 Jahren Magen-krank bin und Ihr Ku-mys wolthwend wirkt.

Franz Rohr.

Da ich zwanzig Fla-schen von Ihrem Kumys-Extract verbraucht habe, ich aber auch viel Bes-serung gespürt habe, so schicken Sie mir wie-der (folgt Bestellung).

E. Hüttig.

Ihr Kumys-Extract hat meiner Frau sehr gute Dienste geleistet, sie befindet sich viel bes-ser, hat nach den drei Fläschchen schon er-quickenden Schlaf und Appetit bekom-men. Senden Sie mir daher (folgt Bestellung).

W. Diesbach.
Druckereibesitzer.

Senden Sie mir gefäl-ligst zwölf Flacons, wenn selbige so mir Leichterung schaffen wie die kürzlich empfan-genen vier Flacons, ist keine Feder im Stande, dieses Wunder zu bezeichnen.

J. F. Wendschuh.
Fabrikant.

Ihr Extract hat sich bei den ersten sechs Flaschen an mir so wunderthätig und vorzüglich bewährt, dass ich Ihnen nicht genug danken und im Interesse der leiden-den Menschheit nur bitten kann alles anzuwenden, damit recht viele dieser Wohlthät theilhaftig werden.

S. Lowinsky.

Brochüre von Dr. Weil gratis und franco.

Preis pro Flacon 1 fl. öw. Kisten nicht unter 4 Flac. durch das

General-Depot von Liebig's Kumys-Extract.

Berlin, Friedrich-Strasse 196.

NB. Unsere Instituts-Aerzte sind jeder Zeit bereit, nach eingesandtem Kurbericht den betreffenden Patienten mit specieller ärztlicher Information zur Hand zur gehen, **ohne dass dafür ein Honorar beansprucht wird.** Im Interesse des Publikums sind wir bereit, gut renommirten Firmen Depots zu übergeben.

Nyomat. Sz.-Fejérvárott a „Vörösmarty“ könyvnyomdában, Számmer Kálmánnál.

Főnyeremény
450,000
márk német
pénzértékben

Legujabb szerencse ajánlat.

A nyere-m-nyekért az állam kezeskedik

Meghívás az állam által biztosított *nagy sorsjá-tékra*, mely alkalommal több mint

8 millió és 600,000 mark

fog biztos nyereményekül kisorsoltatni.

A nyeremények ezen felette előnyös sorsjátéknál, melynél csak 84,000 sorsjegy adatott ki, következők: 1 szer 450,000 mark, 1 szer 300,000 mark, 150,000, 80,000, 60,000, 2-szer 40,000, 36,000, 6 szor 30,000, 24,000, 2-szer 18,000, 11-szer 15,000, 2-szer 12,000, 17-szer 10,000, 4-szer 8000, 6000, 69-szer 5000, 4000, 263 szor 3000, 2000, 436-szor 1600, 1500, 1200 és 1000, 1498 szor 600 és 300, 160-szor 240, 200 és 180, 28300 szor 142, 2975-ször 140, 122 és 120, 9750-ször 94, 80, 66 és 38 mark, melyek legközelebbi hónap-ban biztosan kihuzatnak.

Az első nyereményhuzás hatóságilag 24 és 22-ik január-ra tüzeltet ki, és

egy egész eredeti sorsjegy ára csak 8 frt.
egy fél " " " " 4 frt.
egy negyed " " " " 2 frt.

melyekért az állam kezeskedik. Ezen eredeti sors-jegyeket az *összeg ajánlott levélben* való beküldése után a *legtávolabb vidékre franco* küldjük.

Minden résztvevő kap sorsjegyeihez egy az állam czimerével ellátott eredeti *sorsolási tervet* ingyen, va-lamint a huzás után azonnal egy *hatóságilag ellenő-rizett jegyzéket* a *kihuzott számokról*.

A nyeremények *kifizetését* s azok szótküldését magam a *legpontosabban s titoktartás mellett* eszköz-löm. Szives megrendeléseikkel hozzám fordulni kegyea-kejenek

Idősb Heckscher Sámuel,

bankár és váltó iroda tulajdonos Hamburgban.

Ódvas fogak betöltésére

nincs alkalmasabb és jobb szer, mint azon **fog-plombe**, melyet **Popp J. G.** cs. kir. udvári fogorvos Bécsben, Bolváros, Bognergasse Nr. 2. készít, a melyet mindenki maga nyomhat ódvas fogába, a mely aztán a fogmaradványt és inyt összeköti fog továbbromlását megóvjá s annak fájását megszünteti.

Anatherin-szájviz

dr. Popp J. G. cs. kir. fogorvostól Bécsben, Stadt, Bognergasse 2 sz. **1 frt. 40 kros palackokban.**

legjelensebb szer csúszos fogfájás, a foghús gyuladása, daganata és kisebbése ellen; feloldja a meglévő fogkövet s gátolja annak újralakulását, megerősíti a mozgó fogakat és foghús megszilár-dítása által; s midőn a fogakat és foghúst minden ártalmas anyagtól megtisztítja, a szájnak kellemes frissességet kölcsönöz, eltávolítja a száj rosz bűzét csak rövid idei használat után is.

Anatherin-fogpép

dr. Popp J. G. cs. kir. udv. fogorvostól Bécsben. E készítmény megőrzi a lehellet frissességét és tisztaságát, ezenkívül arra is szolgál, hogy a fogaknak vakító fehérségét kölcsönözön, azok romlását gátolja s a foghúst megerősítse.

Dr. Popp J. G. Növény fog-pora.

Annnyira tisztítja a fogakat, hogy naponkénti használata által nemcsak az annyira kellemetlen borkó távolítatik el, hanem a fogak glazurja és fehérsége is mindinkább gyarapodik. — Egy doboz ára **63 kr. o. e.**

Kaphatók: Székesfejérvárott: Braun J., Diebálla György, Deutsch A. és fia. Lovasbörnyiben: Heiszler gyógyszer. Moórott: Jency Palotán: Wüffl. gyógyszer. Veszprém: Gutthard és fia-nál. Dunaföldvár: Lukács A. és Kubányi S. gyógyszer. Duná-Vecserén: Klinke gyógyszer. Kun-Szent-Miklóson: Tóth S. gyógy-szertárában.